LEGE Nr. 221 din 2 iunie 2009
privind condamnările cu caracter politic şi măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989

Act de bază
Legea nr. 221/2009

Acte modificatoare
Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

ART. 1

(1) Constituie condamnare cu caracter politic orice condamnare dispusă printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pronunțată în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, pentru fapte săvârşite înainte de data de 6 martie 1945 sau după această dată şi care au avut drept scop împotrivirea față de regimul totalitar instaurat la data de 6 martie 1945.

(2) Constituie de drept condamnări cu caracter politic condamnările pronunțate pentru faptele prevăzute în:

a) art. 185 - 187, 190, 191, 193^1, 194, 194^1 - 194^4, 196^1, 197, 207 - 209, 209^1 - 209^4, 210 - 218, 218^1, 219 - 222, 224, 225, 227, 227^1, 228, 228^1, 229, 230, 231^1, 258 - 261, 267, 268^7, 268^8, 268^12, 268^14, 268^29, 268^30, art. 284 ultimul alineat, art. 323 - 329, 349, 350 şi 578^6 din Codul penal din 1936, republicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 48 din 2 februarie 1948, cu modificările şi completările ulterioare;

b) Legea nr. 80/1941 pentru reprimarea faptelor ce pun în primejdie existența şi interesele Statului, publicată în Monitorul Oficial nr. 31 din 6 februarie 1941;

c) Legea nr. 190/1947 pentru portul şi vânzarea armelor de foc, publicată în Monitorul Oficial nr. 134 din 16 iunie 1947;

d) Decretul nr. 212/1948 pentru completarea pedepselor privind unele infracțiuni ce interesează siguranța interioară şi exterioară a Republicii Populare Române, publicat în Monitorul Oficial nr. 196 din 25 august 1948;

e) art. 4 şi 5 din Decretul nr. 83/1949 pentru completarea unor dispozițiuni din Legea nr. 187/1945, publicat în Buletinul Oficial nr. 1 din 2 martie 1949;

f) art. 2 lit. a), b), d) şi e), art. 3 lit. a), b), f), g) şi h) şi art. 4 din Decretul nr. 183/1949 pentru sancționarea infracțiunilor economice, publicat în Buletinul Oficial nr. 25 din 30 aprilie 1949;

g) Legea nr. 16/1949 pentru sancționarea unor crime care primejduiesc securitatea Statului şi propăşirea economiei naționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 12 din 15 ianuarie 1949;

h) Decretul nr. 163/1950 pentru deținerea, portul şi vânzarea armelor şi munițiilor, precum şi transportul explosivilor, publicat în Buletinul Oficial nr. 54 din 26 iunie 1950;

i) Decretul nr. 199/1950 pentru modificarea Legii nr. 16/1949 pentru sancționarea unor crime care primejduiesc securitatea Statului şi propăşirea economiei naționale, publicat în Buletinul Oficial nr. 68 din 12 august 1950;

j) art. 166 alin. 2, art. 237 şi art. 238 din Codul penal din 1968, publicat în Buletinul Oficial nr. 79 bis din 21 iunie 1968.

(3) Constituie, de asemenea, condamnare cu caracter politic şi condamnarea pronunțată în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 pentru orice alte fapte

prevăzute de legea penală, dacă prin săvârşirea acestora s-a urmărit unul dintre scopurile prevăzute la art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârşite din motive politice, persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum şi persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme şi de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările şi completările ulterioare.

(4) Caracterul politic al condamnărilor prevăzute la alin. (3) se constată de instanța judecătorească, în condițiile prevăzute la art. 4.

ART. 2

Toate efectele hotărârilor judecătoreşti de condamnare cu caracter politic prevăzute la art. 1 sunt înlăturate de drept. Aceste hotărâri nu pot fi invocate împotriva persoanelor care au făcut obiectul lor.

ART. 3

Constituie măsură administrativă cu caracter politic orice măsură luată de organele fostei miliții sau securități, având ca obiect dislocarea şi stabilirea de domiciliu obligatoriu, internarea în unități şi colonii de muncă, stabilirea de loc de muncă obligatoriu, dacă au fost întemeiate pe unul sau mai multe dintre următoarele acte normative:

a) Decretul nr. 6 din 14 ianuarie 1950, Decretul nr. 60 din 10 martie 1950, Decretul nr. 257 din 3 iulie 1952, Decretul nr. 258 din 22 august 1952, Decretul nr. 77 din 11 martie 1954 şi Decretul nr. 89 din 17 februarie 1958;

b) Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 2/1950, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 1.154 din 26 octombrie 1950, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 344 din 15 martie 1951, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 326/1951, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 1.554 din 22 august 1952, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 337 din 11 martie 1954, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 237 din 12 februarie 1957, Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 282 din 5 martie 1958 şi Hotărârea Consiliului de Miniştri nr. 1.108 din 2 august 1960;

c) Ordinul nr. 100/Cabinet din 3 aprilie 1950 al Direcțiunii Generale a Securității Poporului;

d) Ordinul nr. 5/Cabinet/1948, Ordinul nr. 26.500/Cabinet/1948, Ordinul nr. 490/Cabinet/1952 şi Ordinul nr. 8/20/Cabinet/1952 ale Ministerului Afacerilor Interne;

e) deciziile nr. 200/1951, nr. 239/1952 şi nr. 744/1952 ale Ministerului Afacerilor Interne;

f) Ordinul nr. 838 din 4 decembrie 1952 al Ministerului Securității Statului.

ART. 4

(1) Persoanele condamnate penal în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 pentru alte fapte decât cele prevăzute la art. 1 alin. (2) pot solicita instanței de judecată să constate caracterul politic al condamnării lor, potrivit art. 1 alin. (3). Cererea poate fi introdusă şi după decesul persoanei, de orice persoană fizică sau juridică interesată ori, din oficiu, de parchetul de pe lângă tribunalul în circumscripția căruia domiciliază persoana interesată.

(2) Persoanele care au făcut obiectul unor măsuri administrative, altele decât cele prevăzute la art. 3, pot, de asemenea, solicita instanței de judecată să constate caracterul politic al acestora. Prevederile art. 1 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.

(3) Instanța de judecată este obligată să ia toate măsurile pentru obținerea sau, după caz, reconstituirea dosarului în care a fost pronunțată hotărârea de condamnare, inclusiv prin solicitarea punctului de vedere al Asociației Foştilor Deținuți Politici din România.

(4) Cererea este imprescriptibilă, fiind scutită de taxă de timbru, iar competența de soluționare aparține tribunalului, secția civilă, în circumscripția căruia domiciliază persoana

interesată. Cererea se judecă în contradictoriu cu statul, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice.

(5) Judecarea acestor cereri se face cu participarea obligatorie a procurorului.

ART. 5

(1) Orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum şi, după decesul acestei persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței de judecată, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la:

a) acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit prin condamnare în cuantum de până la:

1. 10.000 de euro pentru persoana care a suferit condamnarea cu caracter politic în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic;

2. 5.000 de euro pentru soțul/soția şi descendenții de gradul I;

3. 2.500 de euro pentru descendenții de gradul al II-lea;

b) acordarea de despăgubiri reprezentând echivalentul valorii bunurilor confiscate prin hotărâre de condamnare sau ca efect al măsurii administrative, dacă bunurile respective nu i-au fost restituite sau nu a obținut despăgubiri prin echivalent în condițiile Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, sau ale Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății şi justiției, precum şi unele măsuri adiacente, cu modificările şi completările ulterioare;

c) repunerea în drepturi, în cazul în care prin hotărârea judecătorească de condamnare s-a dispus decăderea din drepturi sau degradarea militară.

(1^1) La stabilirea cuantumului despăgubirilor prevăzute la alin. (1), instanța judecătorească va lua în considerare, fără a se limita la acestea, durata pedepsei privative de libertate, perioada de timp scursă de la condamnare şi consecințele negative produse în plan fizic, psihic şi social, precum şi măsurile reparatorii deja acordate în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum şi celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, şi al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârşite din motive politice persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, precum şi persoanelor care au participat la acțiuni de împotrivire cu arme şi de răsturnare prin forță a regimului comunist instaurat în România, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările şi completările ulterioare.

(2) Hotărârile judecătoreşti pronunțate în temeiul prevederilor alin. (1) lit. a) şi b) sunt puse în executare de Ministerul Finanțelor Publice, prin direcțiile generale ale finanțelor publice județene, respectiv a municipiului Bucureşti.

(3) Cererile prevăzute la alin. (1) sunt scutite de taxă de timbru.

(4) Prezenta lege se aplică şi persoanelor cărora le-au fost recunoscute drepturile prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările şi completările ulterioare, persoanelor cărora li s-a recunoscut calitatea de luptător în rezistența anticomunistă, potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările şi completările ulterioare, în măsura în care se încadrează în prevederile art. 1, 3 şi 4, precum şi persoanelor care au fost condamnate prin hotărâri judecătoreşti pentru săvârşirea de infracțiuni la care face referire prezenta lege şi care au obținut desființarea, anularea sau casarea hotărârilor de condamnare, ca urmare a exercitării căilor extraordinare de atac, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu condiția să nu fi beneficiat de drepturile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) sau c).

(5) Acordarea de despăgubiri în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. b) atrage încetarea de drept a procedurilor de soluționare a notificărilor depuse potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, sau Legii nr. 247/2005, cu modificările şi completările ulterioare.

ART. 6

Caracterul politic al condamnărilor prevăzute de prezenta lege va fi menționat pe hotărârile judecătoreşti prin care au fost pronunțate astfel de condamnări, în cazul în care se eliberează o copie de pe acestea.

ART. 7

Prevederile prezentei legi nu se aplică persoanelor condamnate pentru infracțiuni contra umanității şi persoanelor condamnate pentru că au desfăşurat o activitate de promovare a ideilor, concepțiilor sau doctrinelor rasiste şi xenofobe, precum ura sau violența pe motive etnice, rasiale sau religioase, superioritatea unor rase şi inferioritatea altora, antisemitismul, incitarea la xenofobie.

ART. 8

La articolul 9 din Legea nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 586 din 30 iunie 2004, cu modificările şi completările ulterioare, litera c) se modifică şi va avea următorul cuprins:

"c) amnistia, grațierea, prescripția executării pedepsei, reabilitarea, caracterul politic al condamnării;".

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2010

"ART. II

Dispozițiile Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic şi măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, astfel cum au fost modificate şi completate prin prezenta ordonanță de urgență, se aplică proceselor şi cererilor pentru a căror soluționare nu a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență."